

Læreplan i håndverfaget Vg3 / opplæring i bedrift

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 4. mars 2008 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2008

Gjelder til 31.07.2023

Utdanningsdirektoratet

Formål

Håndveverfaget skal bidra til å ivareta og videreføre håndvevertradisjoner. Håndveveren utvikler og vever interiørtekstiler og stoffer til klær, dekorasjoner og utsmykninger. Håndveverfaget skal dekke samfunnets behov for produksjon av vevde tekstiler og utvikling av nye veveprodukter.

Opplæringen skal legge vekt på praktisk arbeid med klær, interiør, rekonstruksjon og utsmykning. Opplæringen skal bidra til å utvikle veveferdigheter og stimulere til estetisk bevissthet og kritisk refleksjon. Opplæringen skal bidra til erfaring med bruk av ulike materialer, teknikker, verktøy og maskiner i håndveverfaget. Opplæringen skal videre bidra til å utvikle forståelse for forhold mellom design, marked og produksjon av håndvevde produkter og tjenester. Videre skal opplæringen bidra til å utvikle evne og ferdighet innen kommunikasjon og formidling samt bidra til bruk av informasjonsteknologi.

Fullført og bestått opplæring fører fram til svennebrev. Yrkestittel er håndvever.

Struktur

Håndveverfaget består av to hovedområder. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområdene:

Årstrinn	Hovedområder	
Vg3 / opplæring i bedrift	Produksjon	Produktutvikling

Hovedområder

Produksjon

Hovedområdet omfatter produksjon av håndvevde tekstiler til interiør, bekledning og andre bruksområder. Det innbefatter bruk av oppskrifter, materialer, verktøy og veve- og monterings teknikker. Hovedområdet omfatter kunnskap om og arbeid med tekstilfibrer og materialer. Tekstilhistorie, trender og marked samt kundebehandling inngår. I hovedområdet inngår også helse, miljø og sikkerhet og vurdering av eget arbeid.

Produktutvikling

Hovedområdet omfatter praktisk arbeid med design samt utvikling av håndvevde tekstiler og håndvevertjenester. I hovedområdet inngår utarbeiding av skisser, tegninger og oppskrifter. Hovedområdet omfatter videre kunnskap om tradisjonstekstiler, trender og etterspørsel som grunnlag for egne ideer og produktutvikling. Beregning av tidsbruk og pris på produkter og tjenester samt bruk av digitale verktøy inngår også.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I håndveverfaget forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig i håndvervet innebærer å uttrykke seg visuelt og verbalt om design, arbeidsprosesser, materialer og kvalitet. Det innebærer videre å bruke fagspråk i kommunikasjon med kunder og samarbeidspartnere om varer og tjenester.

Å kunne lese i håndvervet innebærer å forstå og bruke oppskrifter, faglitteratur og annen informasjon. Det innebærer også å analysere vevd kildemateriale.

Å kunne regne i håndvervet innebærer å konstruere mønstre, utarbeide oppskrifter, beregne og kontrollere trådtetthet, rapporter, mønstringer og krymping. Det innebærer også å beregne materialforbruk, størrelser, tidsbruk og pris.

Å kunne bruke digitale verktøy i håndvervet innebærer å bruke digitale designverktøy, produksjonsutstyr og drifts-, lager- og økonomiverktøy i arbeid med produkter og prosesser. Videre innebærer det å delta i digitale faglige nettverk og å bruke teknologi i presentasjon av eget arbeid.

Kompetansemål

Etter Vg3

Produksjon

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- sette opp vev og foreta feilsøking
- bruke materialer, teknikker og verktøy i egen håndvevsproduksjon
- bruke form og farge i egen veving
- bruke idéskisser, arbeidstegninger og oppskrifter i forberedelse og produksjon
- utføre spoling og veving på en håndverksmessig måte til planlagt tekstil
- utføre etterbehandling og montering, tilpasset bruksområde, funksjon og kvalitet
- tilpasse interiørtekstiler og tjenester i samråd med kunde
- utføre nødvendig vedlikehold av verktøy og produksjonsutstyr
- vurdere egen produksjon i lys av vevetradisjoner, moter, trender og håndverksmessig utførelse
- markedsføre vevde tekstiler og håndvevtjenester
- bruke fagspråk i kommunikasjon med kunder, leverandører og andre samarbeidspartnere
- bruke digitale verktøy i eget arbeid i håndvervet
- gjøre rede for og følge gjeldende regelverk for tekstilproduksjon og for helse, miljø og sikkerhet

Produktutvikling

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- utvikle og presentere ideer til vevde produkter og håndvevtjenester innen interiør, bekledning og andre bruksområder
- ta mål, utarbeide idéskisser og tegninger samt annen visuell dokumentasjon
- lage oppskrifter og velge materialer, binding og trådtetthet
- gjøre rede for oppbygging og egenskaper til ulike tekstilfibrer og materialer samt vurdere egnethet og anvendelsesområder i egen produktutvikling
- eksperimentere med, beskrive og vurdere form, mønstring, tekstur og struktur på vevde produkter
- analysere, kopiere og rekonstruere vevnader
- gjøre rede for trender i håndvervet og dokumentere behov for håndvevde tekstiler og håndvevtjenester i markedet
- beregne tidsbruk og kalkulere pris på egne produkter og tjenester
- gjøre rede for tradisjoner og særpreg i håndvervet
- presentere og dokumentere eget arbeid med og uten digitale verktøy

Vurdering

Vg3 håndverfaget

Bestemmelser for sluttvurdering:

Hovedområder	Ordning
Produksjon	Alle skal opp til svenneprøven, som normalt skal gjennomføres innenfor en tidsramme på seks virkedager.
Produktutvikling	Alle kandidater som ikke har fulgt normalt opplæringsløp, må ha bestått eksamen på Vg3-nivå i lærefaget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt.

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.